

Forslag til nye GBER

23. Mars 2026

Agenda

- Innføring
- Overordnet om forslaget
- Felles bestemmelser
- Særbestemmelser
 - F&U&I-støtte
 - Regional- og SMB-støtte
 - Miljøstøtte
 - Mfl.

Innledning

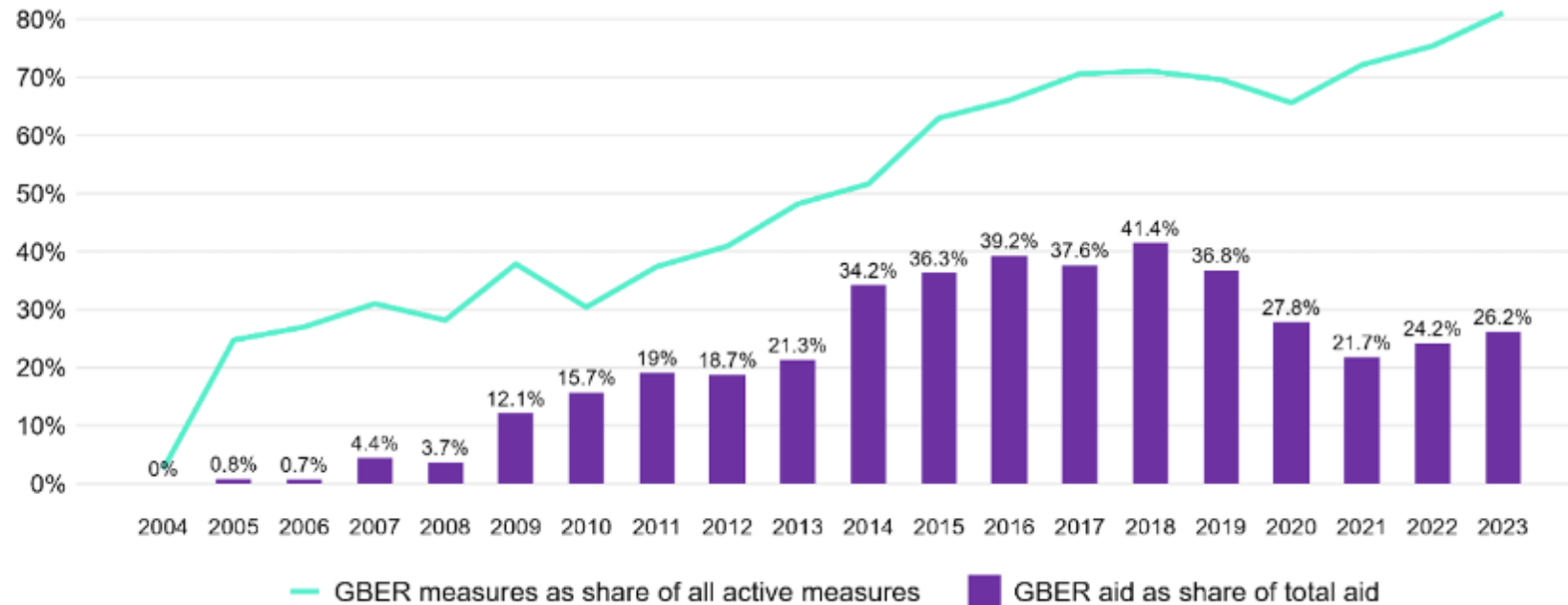
GBER i et nøtteskall

- GBER gir Norge rett til å gi støtte til visse formål uten forhåndsnotifisering til ESA
 - «Arbeidsdeling» i forenlighetsvurderingen mellom ESA og Norge
 - Må brukes til «punkt og prikke»
- **Oppbygningen av GBER**
 - **Del I** – generelle krav, definisjoner, [notifikasjonsterskler]
 - **Del II** – monitorering
 - **Del III** – unntaksbestemmelser som spesifiserer hvilke formål det kan gis støtte til
 - Tiltaket må falle under ett av de spesielle unntakene for å være unntatt, og tiltaket må oppfylle kravene i den enkelte artikkel og del I
 - **Del IV** – avsluttende bestemmelser
 - **Vedlegg** (skjema, SMB-definisjon)

GBER er den viktigste delen av statsstøtteregelverket

Figure 7: GBER expenditure in the EFTA States during 2004 – 2023

Kilde: ESAs State aid scoreboard 2024

Del I - enkelte grunnbegrep og konsepter (I)

Art. 2: Definisjoner

- Nesten alle unntaksbestemmelsene i del 3 inneholder begreper som defineres i art. 2

(38) 'competitive bidding process' means a non-discriminatory bidding process that provides for the participation of a sufficient number of undertakings and where the aid is granted on the basis of either the initial bid submitted by the bidder or a clearing price. In addition, the budget or volume related to the bidding process is a binding constraint leading to a situation where not all bidders can receive aid;

(39) 'operating profit' means the difference between the discounted revenues and the discounted operating costs over the economic lifetime of the investment, where this difference is positive. The operating costs include costs such as personnel costs, materials, contracted services, communications, energy, maintenance, rent, administration, but exclude depreciation charges and the costs of financing if these have been covered by investment aid. Discounting revenues and operating costs using an appropriate discount rate allows a reasonable profit to be made;

Notifikasjonsterskler

- Unntakene gjelder kun til et maks. beløp (prosjekt- eller ordningsbasert beløpsgrense)
- Per bestemmelse

Art. 6: Incentiveeffekt

- Støtte må i de aller fleste tilfeller ha incentiveeffekt, dvs. være utløsende
 - Foreligger (som regel) dersom støttemottaker har inngitt en skriftlig søknad før arbeidet med prosjektet eller virksomheten igangsettes

Del I - enkelte grunnbegreper og konsepter (II)

Støtteintensitet

- Støttebeløpet / støtteberettigede kostnader = x%
- Støtteberettigede kostnader kan være typer kostnader, funding gap osv.
- Vær obs. på definisjon av støtteberettigede kostnader

Annex I – SMB-definisjon

- Skille mellom små, mellomstore og store bedrifter
- Definisjonen baseres på følgende tre kriterier:
 - antall årsverk
 - årlig omsetning
 - årlig samlet balanse

GBER - prosedyreregler

- Fyll ut skjemaet og sende det til Nærings- og fiskeridepartementet (som sender det til ESA)
 - Det kreves også et følgenotat
 - Må sendes til ESA innen 20 dager etter tildelingen (ikke nødvendig for enkelttildelinger under ordninger)

- Veiledning:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/regler-om-offentlig-stotte-listeside/offentlig-stotte-gruppeunntak/id430132/>

- Revisjon av GBER krever nytt skjema (og følgenotat)
- Enkelttildelinger over EUR 100.000 basert på GBER må meldes til **Registeret for offentlig støtte**

INFORMATION REGARDING STATE AID EXEMPT UNDER THE CONDITIONS OF THIS REGULATION

PART 1

to be provided through the mandatory Commission IT application as laid down in Article 11

Member State	[to be selected by the Commission]	
Member State reference number	
Region	Name of the Region(s) (NUTS 2):	Regional aid status (*)

Creating authority	Name
	Postal address
	Web address
Title of the aid measure	
National legal basis (reference to the national aid law or other publication)	
Web link to the text of the aid measure	
Type of measure	☐ Scheme	Name of the beneficiary and the group (*) it belongs to
	☐ National aid	
	
Repeal/revision of existing aid schemes or aid laws (2)	☐ Repeal/revision	Commission reference
	☐ Modification	
	
Duration (*)	☐ Indefinite	Ends in year (dd/mm/yyyy)
	
Date of granting (*)	☐ National aid	Ends in year
	☐ All economic sectors eligible to receive aid	
	
Economic sector(s) concerned	☐ Limited to certain sectors	Name of beneficiary or group (not if)
	
	

The screenshot shows the top part of the Regjeringen.no website. It features the Norwegian coat of arms on the left, the text 'Regjeringen.no' in the center, and a search button labeled 'Søk' on the right. Below this is a navigation bar with four dropdown menus: 'Tema', 'Dokument', 'Aktuelt', and 'Departement'.

Forsiden • Tema ▾ • Næringsliv ▾ • Konkurransopolitikk ▾ • Offentlig støtte

Det alminnelige gruppeunntaket (GBER)

Bruk av GBER er ikke alltid lett – eller risikofritt

USA in a glance Internal Market State aid Competition Newsroom Careers

07 SEPT 2022 • STATE AID

ESA launches investigation into aid provided under Norwegian state aid scheme

The EFTA Surveillance Authority (ESA) has today decided to initiate a formal investigation into certain state aid granted under the aid scheme "Norwegian Catapult".

ESA monitors state aid granted by the EEA EFTA States. During its 2018 monitoring cycle, ESA assessed certain aid granted under the Catapult scheme. The aid in question included aid for tangible assets, such as

- Medlemslandenes økende rolle i forenighetsvurderingen medfører også en høyere grad av ansvar (og risiko)
- GBER er blitt mer kompleks
- Hyppige endringer av GBER øker også risikoen for uriktig bruk
- Monitorering har stadig blitt viktigere for ESA
- Feilaktig bruk av GBER medfører plikt for støttegiver å kreve støtte tilbake

**Det nye GBER –
felles bestemmelser,
F&U&I**

GBER 2027-2034

23. mars 2026

Christian Jordal, Advokat, Innovasjon Norge

Overordnede mål

- “This revision is aimed at:
 - *(i) simplifying the GBER;*
 - *(ii) bringing it into line with social, market and technological developments; and*
 - *(iii) streamlining it by addressing inconsistencies and improving readability.”*

*Draft GBER Explanatory memorandum of
25.2.2026*

Struktur

- Tilsvarer gammel struktur
- Kap. I “Common provisions”, art. 1-10
- Kap. II “Reporting and monitoring”, art. 11-13
- Kap. III “Specific provisions for different categories of aid”, art. 14-83
- Kap. IV “Transitional and final provisions”, art. 84-90
- Annexes
 - I SME-definition
 - II Info sheet template
 - III Publication art. 9
 - IV SMC-definition

Draft future GBER	Current GBER
Chapter I	
1 scope	1 scope & subject matter
2	2 definitions
3	3 conditions for exemption
4 aid provided in the form of financial instruments [new]	
5	4 notification thresholds
6 determination of the aid amount	5 transparency
7	7 aid intensity eligible costs
8	6 incentive effect
9	8 cumulation
10	9 publication and information

Guidance document

- Noe nytt
- Skal gi veiledning men skal ikke være rettslig bindende
 - *Illustrerende eksempler*
 - *Klargjøre hvordan GBER skal forstås*
 - *FAQ*
- Vil komme i forbindelse med vedtakelsen av GBER, eller rett etterpå
- Mange bestemmelser fremstår materielt uendret
 - *tidligere rettspraksis, kommisjons- og ESA-praksis samt veiledning (COMP FAQ, ESA Q&A, eWiki) vil fortsatt være relevant*

Ett av flere gruppeunntak for statsstøtte

	Ikke-transport	Transport
Ikke-SGEI	<p>GBER 2014</p> <p>- Gjelder i EFTA-pillaren</p> <p>Skal erstattes av GBER 2027</p>	<p>TBER 16.3.2026</p> <p>- Vedtatt i EU, ikke i kraft, ikke inntatt i EFTA-pillaren</p>
SGEI	<p>Kommisjonsbeslutning 2012/21/EU</p> <p>- Gjelder i EFTA-pillaren</p> <p>I EU, erstattet av Kommisjonsbeslutning (EU) 2025/2630</p>	<p>Forordning (EF) 1370/2007</p> <p>- Gjelder i EFTA-pillaren</p>
Ikke EØS-relevant	ABER 2022 (land- og skogbruk)	
	FIBER 2022 (fiskeri og akvakultur)	

FELLES-
BESTEMMELSER

(Hovedsakelig) som før

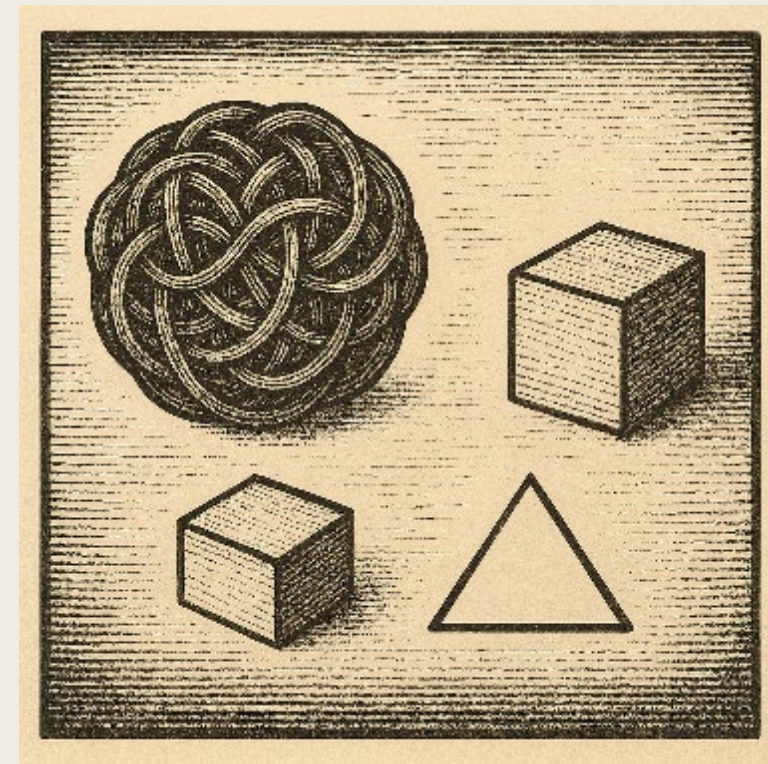
- Forbud mot støtte til “foretak i vanskeligheter” (FiV)
- Forbud mot støtte som innebærer et uløselig brudd på EØS-avtalen
 - *Eksportstøtteforbudet er nå en underkategori av dette*
- Forbud mot støtte til foretak med et utestående tilbakeføringskrav (*Deggendorf*)
- SMB-definisjon
 - *Uforandret*
 - *Som i 2003...*
- Incentiveeffekt
 - *Start of works*
- “Transparens”
 - *Determination of the aid amount*
- Kumulasjon
- Publisering og informasjon
- Rapportering og monitorering

Mer om FiV
om litt!

Forenkling + strømlinjeforming

- Støtteberettigede kostnader “Simplified cost option”
 - *gjelder nå generelt, ikke bare for FoU*
- Ikke krav om notifikasjon av evalueringsplan for store ordninger
- Notifikasjonsterskelene er flyttet til de individuelle bestemmelsene i kap. III
 - *Spesialreguleringen av insentiveffekt er fortsatt i kap. I*
- Kryssreferanser til definisjonene i art. 2 er i stor grad fjernet
 - *Noen definisjoner er flyttet til kap. III*
- Noen generelle prinsipper fastsettes i ny art. 3
 - *F.eks. GBERs vilkår må oppfylles på tilsagnstidspunktet*
- Ny art. 4 - fellesbestemmelse for støtte i form av finansielle instrumenter

Foretak i vanskeligheter (FiV): som før

- Definisjonene av FiV: ny art. 2(32) ≈ gammel art. 2(18)
 - SMB under 3 år er ikke lenger en del av definisjonen – det har blitt et unntak, ref. ny art. 1(5)(a)

■ Lovteknisk klarere

- Viser til artikler med nummer, ikke kun navn (eks. «start-up aid schemes»)

■ Mye er likt, man kan fortsatt gi støtte til FiV under visse bestemmelser:

- Start-up (gammel art. 22 ny art. 29)
- INs Vekstgaranti (gammel art. 56f ny art. 83)
- Regional driftsstøtte (gammel art. 15 ny art. 16)
- Naturkatastrofer (gammel art. 50 ny art. 68)

Innovasjon Norge

EN Min side Søk Meny

Vekstgaranti

Vekstgaranti skal styrke tilgangen til bankfinansiering for innovative og/eller raskt voksende små og mellomstore bedrifter. Vekstgarantien er en supplerende sikkerhet når bedriftene vurderes å ha betjeningsevne, men ikke kan stille nødvendige sikkerheter for å skaffe seg bankfinansiering. Ved at vi garanterer for 75 prosent av bankenes tap på lånet, kan banken finansiere bedrifter tidligere i livsløpet.

© Foto: Getty Images

Foretak i vanskeligheter (FiV)

- Nytt

- Støtte kan gis til FiV under ny kap. III.4 FOU (nye art. 32-43) hvis: "innovative enterprise", som er unotert og er under 10 år gammelt (fra registreringsdato)
 - «*innovative enterprise*» ikke enda definert, ref. ny art. 2(89).
 - Vil kanskje ligne på det eksisterende konseptet i gammel art. 2(80)?
- Unntak for INs Innovasjonslån basert på gammel art. 56e(10) ny art. 82(10)

Showstoppers!

(80) 'innovative enterprise' means an enterprise that meets one of the following conditions:

- (a) it can demonstrate, by means of an evaluation carried out by an external expert, that it will in the foreseeable future develop products, services or processes which are new or substantially improved compared to the state of the art in its industry, and which carry a risk of technological or industrial failure;
- (b) its research and development costs represent at least 10 % of its total operating costs in at least one of the 3 years preceding the granting of the aid or, in the case of a start-up enterprise without any financial history, in the audit of its current fiscal period, as certified by an external auditor;
- (c) in the 3 years preceding the granting of the aid: (i) it has been awarded a Seal of Excellence quality label by the European Innovation Council in accordance with the Horizon 2020 work programme 2018-2020 adopted by Commission Implementing Decision C(2017)7124 (¹²) or with Article 2(23) and Article15(2) of Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council (¹³); or (ii) it has received an investment by the European Innovation Council Fund, such as an investment in the context of the Accelerator Programme as referred to in Article 48(7) of Regulation (EU) 2021/695;
- (d) in the 3 years preceding the granting of the aid: (i) it has participated in any action of the Commission's space initiative 'CASSINI' (such as the Business Accelerator or the Matchmaking) (¹⁴); or (ii) it has received investment from the CASSINI Seed and Growth Funding Facility, or the InnovFin Space Equity Pilot; or (iii) it has been awarded a CASSINI Prize; or (iv) it has been granted funding in accordance with Regulation (EU) 2021/695 in the space research area resulting in the creation of a start-up; (v) or has been granted funding as a beneficiary of a research and development action under the European Defence Fund in accordance with Regulation (EU) 2021/697 of the European Parliament and of the Council (¹⁵); or (vi) has been granted funding under the European Defence Industrial Development Programme in accordance with Regulation (EU) 2018/1092 of the European Parliament and of the Council (¹⁶);

FOU

Ny art. 32 – Støtte til FOU – Mye er som før (gammel art. 25)

- Grunnleggende bestemmelse om støtte til FOU
- Legger til rette for støtte til grunnforskning, industriell forskning, eksperimentell utvikling og forstudier
- Støtte kan gis til alle typer foretak (også store) opp til visse nominelle terskler, basert på støtteberettigede kostnader opp til en viss prosentsats (støtteintensitet)
- Det kan gis bonuser (typ. høyere støtteintensitet) i visse tilfelle
- Mye er uforandret (nominelle terskler, støtteintensitet, støtteberettigede kostnader, mye knyttet til bonuskategoriene)

Nytt i art. 32: Anvendt forskning

- Ny kategori for “anvendt forskning” hybrid mellom industriell forskning og eksperimentell utvikling.
 - *Samme støtteterskel (MEUR 25)*
 - *Høyere støtteintensitet (30 %) v. (25 %)*

Ny art. 32 – Støtte til FOU – Nye bonusregler

- Ny 20% «SMB»-bonus til alle (!)
 - *FOU: hvor støttebeløpet er under MEUR 1,2*
 - *Forstudier: støttebeløp under MEUR 0,4*
- Effektivt samarbeid
 - *Gammel art. 25: krav om at en samarbeidspartner skal bære en viss (maks. eller min.) andel av støtteberettigede kostnader*
 - *Ny art. 32: ikke krav til fordeling av støtteberettigede kostnader*
- Utlisensieringsbonus
 - *Nytt krav, informere om at lisensene er tilgjengelige (i tillegg til å gjøre lisensene tilgjengelige)*

Annen FOU-støtte - Høydepunkter

- Ny art. 39 (gammel art. 27): Driftsstøtte til innovasjonsklynger i opp til 20 år (!)
 - *Før maks 10 år*
- Ny art. 40: pass on støtte fra klynger til SMB og Small Mid-Cap (SMC).
 - *Klyngen kan tilby tjenester til subsidiert rabatt (opp til 100 % rabatt) til SMB og SMC. Informasjon om rabattene må offentliggjøres. Ellers ingen begrensninger*
- Ny art. 41 (gammel art. 28): Innovasjonsstøtte til SMB og SMC

SMB-definisjonen er uendret (!) (Annex I)

Ny definisjon av SMC (Annex IV):

- Opp til 750 ansatte, omsetning MEUR 150 eller balanse MEUR 129. Ligner ellers veldig på SMB-definisjonen, men noen små forskjeller i grunnleggende konsepter, som kan gjøre konseptet administrativt krevende

Showstoppers!

(Støtte til FiV som er innovative mv. jf. tidligere slides)

Overgangsbestemmelser

- Ikrafttredelse 1. januar 2027
- Virker ut 2034
 - *Sammenfall med budsjettperioden 2028-2034 Multiannual Financial Framework*
- Støtteordninger basert på gammel GBER kan fortsette i 6 måneder (tom. juni 2027), jf. gammel art. 58(4)
- Støtte som tilfredsstillende de nye reglene kan gruppeunntas retroaktivt, jf. ny art. 85

TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN

Regionalstøtte og territorialt samarbeid

Kap III punkt 1

Overordnet

- I ny GBER er enkelte bestemmelser flyttet fra delen om SMB-er til delen om regionalstøtte og flere bestemmelser er slått sammen i én:
 - Artikkel 18 (tidligere 20 og 20a): Støtte til selskaper som deltar i «*territorial cooperation projects*»:
 - Ny måte å beregne støtteintensitet - fastslått at den settes til 100% av berettigede kostnader opp til tillatt terskel
 - Artikkel 19 (tidligere 19a og b) Støtte til SMB-er og kommuner som deltar i samfunnsledede lokale utviklingsprosjekter:
 - Kommuner eksplisitt inkludert som støttemottakere ved siden av SMBer i støtteberettigede områder
 - Ny måte å beregne støtteintensitet - fastslått at støtteintensitet settes til 100 % av berettigede kostnader opp til tillatt terskel (som over)
- Artikkel 14: Virkeområdet – sektorene som kan støttes - i praksis uendret.
- Artikkel 16: Regional driftsstøtte er tilnærmet uendret.
- Artikkel 15 og 17: Går nærmere inn på

Regional investeringsstøtte (Artikkel 15, tidligere Artikkel 14)

- Støtteterskler er flyttet inn i bestemmelsen og det er gitt veiledning om disse for ulike proSENTSATSER av støtteintensitet.
 - Inkluderer også støtteintensitet på 45%, 55% og 80%.
- Fjernet kravet om at materielle eiendeler som det gis investeringsstøtte til skal være nye.
 - Åpner for at det er mulig å støtte også investeringer i brukte eiendeler.
- Oppmykning i støtte til store foretak da flere begrensende særregler er fjernet:
 - Fjernet særregler om at investeringskostnaden skal overstige avskrivning siste tre regnskapsår ved grunnleggende endringer i produksjonsprosesser.
 - Fjernet tak på 50% av investeringer i immaterielle eiendeler
 - Fjernet særregler om minstekrav til investeringskostnader ved diversifisering
- Ikke lengre krav om at leie av land og bygninger må fortsette etter datoen for ferdigstillelse
- Presiseringer om krav til egne eller eksterne bidrag inn i finansieringen: Finansiering fra European Investment Bank og European Investment Fund skal regnes som ekstern finansiering opp til 12,5%.

Regional byutviklingsstøtte (Artikkel 17, tidligere Artikkel 16)

- Endringer i vilkårene for støtte for byutviklingsprosjekter
 - Fjerning av krav om at prosjektene skal implementeres via «*urban developments funds*».
 - Tilstrekkelig at prosjektene gjennomføres i støtteberettigede områder (selv om finansieringen fortsatt kan skje gjennom fond)
 - Fjerning av krav om at prosjektet skal støtte en integrert bærekraftig byutviklingsstrategi.
- Eksplisitt tillatt å kombinere byutviklingsstøtte – i form av f.eks. lån, garantier osv. - med tilskudd og softlån
- Presiseringer om krav til egne eller eksterne bidrag: Finansiering fra European Investment Bank eller European Investment Fund skal regnes som ekstern finansiering opp til 10%.

SMB-støtte

Kap III punkt 2

- Artikkel 20: Reglene om investeringsstøtte til SMB-er gjør det noe lettere å gi små støttebeløp på en enkel måte ved at støtteintensiteten er 100% for mindre beløp.
- Tidligere artikkel 19d: Støtte til små og mellomstore bedrifter knyttet til levering av elektrisitet, gass eller varme produsert fra naturgass eller elektrisitet for å dempe virkningene av prisøkningene som følge av Russlands angrepskrig mot Ukraina er fjernet
- Artikkel 21, 22 og 23: Støtte til rådgivning for SMB-er, støtte til SMB-deltakelse på messer og støtte til mikrobedrifter i form av offentlige tiltak knyttet til levering av elektrisitet, gass eller varme er videreført slik at de i praksis er uendret
- Ny artikkel 24 om ordninger knyttet til aksjeopsjoner eller aksjetegningsretter som lønn

Investeringsstøtte til SMB-er

(Artikkel 20, tidl. Artikkel 17)

- Dekker investeringer i materiell og immaterielle eiendeler og i lønn knyttet til sysselsetting i et investeringsprosjekt.
- Lagt inn legaldefinisjon om hva som utgjør sysselsetting i et investeringsprosjekt direkte i bestemmelsen.
- Støtteintensiteten kan være 100% dersom støttebeløpet ikke overstiger EUR 300 000 per foretak

Ny: Artikkel 24 - Støtte i form av gunstig behandling av betaling i form av aksjeopsjoner og tegningsretter som betaling

- Støttens form er fritak fra sosiale avgifter og lønn.
 - I praksis gir staten altså avlastning når arbeidstakere mottar vederlag i form av aksjeopsjoner eller tegningsrettigheter heller enn ordinær lønn.
- Begrensning på 5 million EUR per år per SMB
- Selskapet må være SMB på tidspunktet når den aksjebaserte avlønningsavtalen inngås.
- De ansatte må jobbe og motta vederlag fra den berettigede SMB-en, og ikke eie mer enn 30% av aksjekapitalen i SMB-en når avlønningsavtalen inngås.

Risikofinansierung for SMB-er

Kap III punkt 3

- **Artikkel 25:** Flere endringer i den alminnelige bestemmelsen om risikofinansiering som tar sikte på liberalisering og utvidelse som skal gjøre det enklere å designe risikofinanseringsordninger som treffer bredt:
 - Investeringen som SMB-en trenger må være av en viss størrelse sett opp mot omsetning. Terskelen for den størrelsen er satt ned og det er lagt til flere typer av investeringer som kan dekkes (sosiale foretak og produksjon av forsvarsmateriell)
 - Lagt inn mulighet til å kombinere risikofinansiering som f.eks. lån og garantier med tilskudd eller soft lån.
 - Krav til størrelse på medfinansiering som er redusert i noen tilfeller, inkluderer nå også investeringer i sosiale foretak.
- **Artikkel 26:** Gjort enkelte endringer i bestemmelsen om skattelettelser
 - Kretsen av støtteberettigede instrumenter for investeringer er utvidet ved at konvertible instrumenter uten løpetid og rentekuponger er inkludert i tillegg til ordinære aksjer, høyere skattelettelsesnivåer omfatter nå også investeringer i sosiale foretak.
- **Artikkel 27 og 28:** Innført to nye bestemmelser: Risikofinansiering gjennom "entrusted entities" og garantier på lån gitt via finansielle mellomledd.
- **Artikkel 29:** Støtte til «start ups» utvidet til å gjelde også «unge foretak».
- **Artikkel 30 og 31:** Alternative handelsplattformer og aid for scouting costs er videreført uendret eller tilnærmet uendret

Ny: Artikkel 27 - Risikofinansieringsstøtte til fordel for SMB-er fra "entrusted entities"

- Støttmottaker er den samme kretsen som for risikofinansieringsstøtte generelt (Art 25): Ikke børsnoterte SMB-er er støttmottaker på nærmere angitte vilkår
- Entrusted entiites:
 - «Den europeiske investeringsbanken og Det europeiske investeringsfondet, en internasjonal finansinstitusjon der en medlemsstat er aksjonær, eller en juridisk enhet som utøver finansiell virksomhet på profesjonelt grunnlag og som har fått mandat fra en medlemsstat eller en enhet i en medlemsstat på sentralt, regionalt eller lokalt nivå til å gjennomføre utviklings- eller støtteaktiviteter (...)».
- Terskler og støtteinstrumenter:
 - Grense på 2 millioner EUR per foretak for lån, og 3 millioner EUR for garantier.
 - Kan være en kombinasjon av lån og garantier, og kan kombineres med tilskudd eller tilbakebetalbare forskudd.
- For lån: Krav om privat deltakelse ved at det skal utløse finansiering fra uavhengige private investorer på 30%. 10% reduksjon dersom støttmottaker er sosial bedrift.
- For garantier: Det underliggende lånet fra de uavhengige private investorene utgjør i seg selv tilstrekkelig minimumsandel.
- Regler om risiko- og belønningsdeling. Også her visse fordeler til sosiale foretak.

Ny: Artikkel 28 - Støtte i form av garanti på lån ytt av finansielle mellomledd

- Støttemottaker er den samme kretsen som for risikofinansieringsstøtte generelt (Art 25): Ikke børsnoterte SMB-er er støttemottaker på nærmere angitte vilkår
- Støtten skjer her – i motsetning til Artikkel 25 - som risikoavlastning for finansielle mellomledd
 - Ordningen skal være åpen for alle finansielle mellomledd som operer i tråd med markedspraksis
 - Fordelen skal så langt som mulig overføres til støtteberettiget foretak i form av ex ante identifiserbare rentereduksjoner, høyere finansieringsvolum eller lavere sikkerhetskrav
- Maksimalt lånebeløp på 3 million EUR per mottaker, med løpetid på 10 år
- Garantien kan ikke overstige 80% av det underliggende lånet.
- Lånet kan ikke brukes til å tilbakebetale eksisterende lån, dekke investeringskostnader i materielle eller immaterielle eiendeler eller dekke arbeidskapital

Støtte til sosiale formål

- De samme bestemmelsene er videreført med enkelte forenklinger og noen få endringer
- Artikkel 44 om opplæring: Åpner for høyere støtteintensitet i flere tilfeller og ved mindre beløp.
- Artikkel 45 – 48 om lønns subsidier og assistanse og tilleggskostnader knytte til vanskeligstilte og personer med funksjonsnedsettelse: Økning av støtteintensitet, lengre varighet på enkelte tiltak (tiltak knyttet til vanskeligstilte)
- Artikkel 49: Støtte til transport for innbyggere i fjerntliggende regioner er tilnærmet uendret

Støtte til opplæring

(Artikkel 44, tidligere Artikkel 31)

- I utgangspunktet støtteintensitet på 50%. Maks støtteintensitet kan nå økes til 100% i stedet for 70%.
- Kategoriene som gir støtteintensitetsbonus opp mot 100 % er utvidet.
 - Inkluderer nå opplæring i støtteberettigede områder, opplæring for digitalisering, science, teknologi, ingeniørfag eller matematikk, omskolering eller opplæring fra et sosialt foretak til egne ansatte.
 - Økning på 10% per kategori.
- Støtteintensitet kan også økes til 100% per opplæringsprosjekt av støtteberettigede kostnader når støttebeløpet ikke overstiger 300.000 EUR

Støtte til lønn for vanskeligstilte arbeidstakere (Artikkel 45, tidligere Artikkel 32)

- Økning i støtteberettiget periode
 - Vanskeligstilte: Lønnskostnader i 12 måneder → dobling til 24 måneder
 - Alvorlig vanskeligstilte: Lønnskostnader i 24 måneder → dobling til 36 måneder
- Økning i støtteintensitet
 - Fra 50% til 65% dekning av støtteberettigede kostnader

Støtte til dekning av kostnader ved bistand til vanskeligstilte arbeidstakere (Artikkel 46, tidligere Artikkel 35)

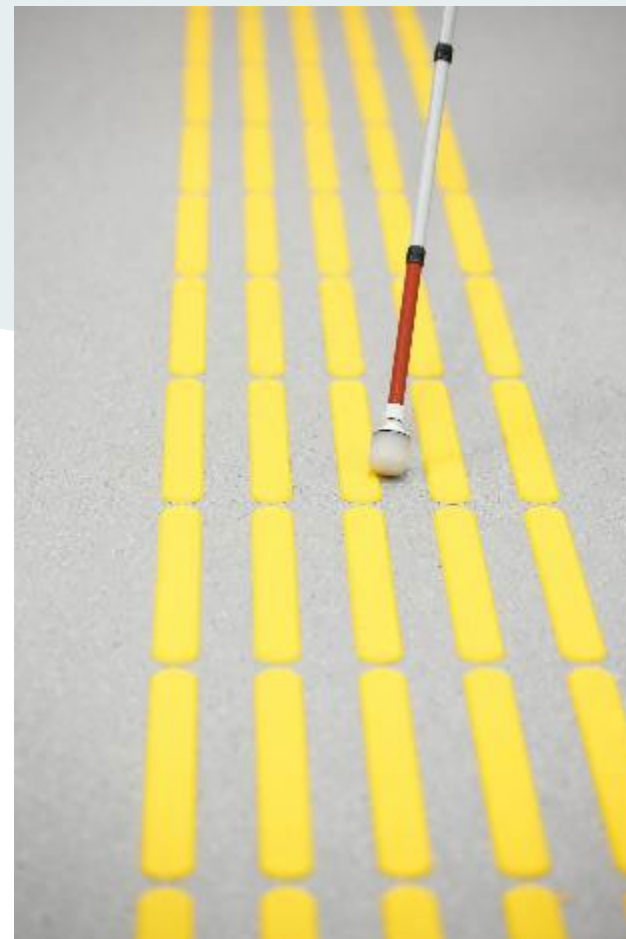
- Presisert at støtte ikke kan gis til kostnader som dekkes av statens trygdesystem
- Støtteintensitet økt fra 50% til 65%.

Støtte til lønn for personer med funksjonsnedsettelse

(Artikkel 47, tidligere Artikkel 33)

- Inntatt bestemmelser om tidspunkt: Dersom de er oppfylt etter ansettelse kan støtte gis fra vilkårene er oppfylt
- Støtte kan ikke gis for kostnader som dekkes av medlemsstatens trygdesystem
- Økning i støtteintensitet: Fra 75% til 85%.

Støtte til dekning av kostnader ved bistand til personer med funksjonsnedsettelse

(Artikkel 48, tidligere Artikkel 34)

- Kostnader til tilpasning av lokaler og anskaffelse/tilpasning av utstyr og programvare: Presisert at dette må være i samsvar med rimelig tilretteleggingsplikt
- Støtte kan ikke gis til kostnader som dekkes av statens trygdesystem

Miljøstøtte

Kap III pkt. 7

Overordnet

- Mesteparten av norsk statsstøtte er miljøstøtte, og det meste av norsk miljøstøtte gis under GBER
- Forslaget inneholder **noen viktige endringer**:
 - **Høyere støtteintensitet for mindre støttetildeling (MEUR 1,5)** i mange bestemmelser
 - **Krav om to-sidige differansekontrakter** for driftsstøtte til fornybar kraft
 - **Forenklet støtteintensitetsstruktur**: Færre kontrafaktiske tilnærminger.
 - **Lavkarbonhydrogen**: Hydrogenbestemmelsene inkluderer nå «lavkarbonhydrogen» i henhold til direktiv (EU) 2024/1788.
 - **Bonus for effektivisering av sosialboliger**: Ny 20% bonus for energieffektivisering i bygninger for sosial-/rimelige boliger.
 - **Utvidet dekning av lufttransport**: Bestemmelsen om rene og nullutslippskjøretøy omfatter nå eksplisitt lufttransport.

Klimabeskyttelse

(Artikkel 51, tidligere Artikkel 36)

- Omfattende endringer i systematikk og innhold
- Omfatter ikke lengre investeringer hvor fossilt brensel brukes i kombinasjon med andre energikilder
- Nytt skille mellom investeringer i eksisterende anlegg og nye anlegg/kapasitetsutvidelser
 - Kontrafaktisk scenario for beregning av støtteberettigede kostnader kun for sistnevnte
- Støtteintensitet
 - Mulighet å gi støtte opp til 5% av kostnader uten minstekrav for utslippskutt (pluss bonuser), og opp til 100% dersom funding gap / konkurransebaserte tildeling brukes (ikke lengre krav om claw-back)
 - Alternativt: ulike intensitetsterskler avhengig av type investering/omfang utslippskutt

Reduksjon av forurensning / klimatilpasning

(Artikkel 52, tidligere Artikkel 36)

- Ny: støtte for «klimatilpasning»
 - *‘climate resilience’ means the capacity of interconnected social, economic and ecological systems to cope with a hazardous climate event, climate trend or climate disturbance, responding or reorganizing in ways that maintain their essential function, identity and structure. An increase in the level of climate resilience must be demonstrated in the form of a higher adaptive capacity or lower vulnerability to climate impacts*
- Ellers samme struktur som i artikkel 51

Lade- eller fyllinfrastruktur

(Artikkel 53, tidligere Artikkel 36a)

- Fast eller mobil lade- eller fyllinfrastruktur som forsyner kjøretøy, mobilt terminalutstyr eller mobilt bakkehandteringsutstyr med elektrisitet eller hydrogen
- Endringer:
 - Også lavkarbonhydrogen
 - Mindre omfattende krav om forutgående høring
 - Høyere støtteintensiteter når støttebeløpet er mindre enn MEUR 1,5

Rene kjøretøy og nullutslippskjøretøy (Artikkel 54, tidligere Artikkel 36b)

- Definisjonene av rene /nullutslippskjøretøyer inntatt i bestemmelsen og utvidet til å omfatte lufttransport
- Leasingperioder må være minst 12 måneder
- Støtteintensiteten for operatører med offentlige tjenestekontrakter halvert fra 40 % til 20 %
- Høyere støtteintensiteter når støttebeløpet er mindre enn MEUR 1,5

Energieffektiviseringstiltak

– Utenom bygninger: Artikkel 55, tidligere 38

- Støtteberettigede kostnader: Investeringskostnader, ikke ekstrakostnader (kontraf. scenario)
- Investeringer må ikke blir lønnsomme uten støtte innen 5 år
- Støtteintensitet: 5%, eller 30% dersom $\geq 10\%$ reduksjon i energiforbruk (pluss bonusser); kan være 100% dersom konkurranse

– I bygninger: Artikkel 56, tidligere 38a og 39

- Kombinasjonsmuligheter med lokal energiproduksjon, lagring osv. ikke lengre regulert.
- Flere bonuser: +20% sosial-/rimelige boliger, +15 pp der støtte fører til $\geq 40\%$ forbedring i primærenergi. Maksimumstak på 90 %
- Tidligere artikkel 39 (finansielle instrumenter) integrert og forenklet i artikkel 56

Fornybar energi og kraftvarme

(Artikkel 58, 59, 60, tidligere Artikkel 41 og 42)

- Videre adgang til å støtte lagring og etterspørselsrespons
- Driftsstøtte må gis som to-sidig differansekontrakt
- Kapasitetsbaserte notifikasjonsterskler (40 MW, 80 MW for sol)
- Ikke krav om tildeling gjennom konkurranser for mindre prosjekter og demonstrasjonsprosjekter
- Mulighet til å støtte produksjon av fornybart hydrogen (og andre typer fornybar energi utenom elektrisitet) regulert i en ny artikkel 60

Annet

- Hovedsakelig mindre tilpasninger og ny nummering i følgende kategorier:
 - Reduksjon av miljøavgifter og skatter basert på Dir 2003/96/EC
 - Fjernvarme og fjernkjøling
 - Opprydding og naturvern
 - Ressurseffektivitet og sirkulærøkonomi
 - Energiinfrastruktur
 - Studier og konsulenttjenester

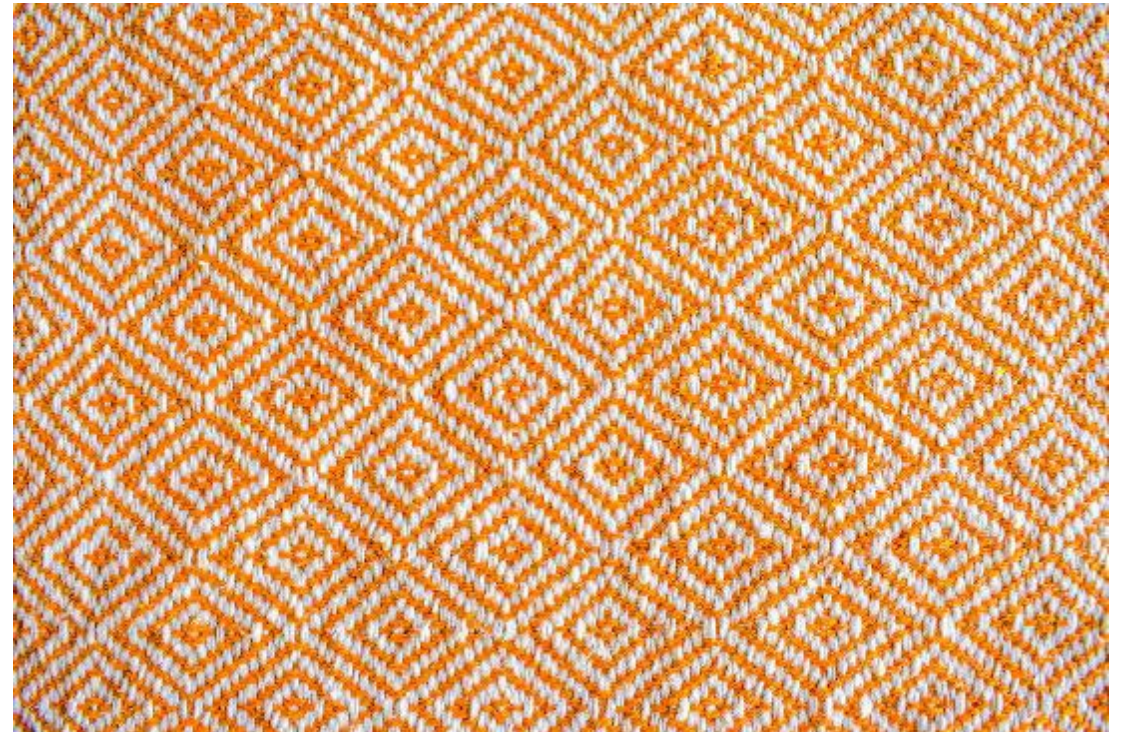

**Kultur og
infrastruktur i vid
forstand**

Støtte til kultur og naturarv

(Artikkel 69, tidligere Artikkel 53)

- Nå angitt at støtten må gis til kulturelle formål og aktiviteter, deretter negativ avgrensning (tidligere positivt avgrenset)
- Krav om at 80 % av infrastrukturen må brukes til kulturelle formål (tidsbruk eller areal)
- Enklere beskrivelse av støtteberettigede kostnader
- Mulig med 100 % støtteintensitet for investeringsstøtte basert på simplified funding gap
- Driftsstøtte kost pluss rimelig fortjeneste

Audiovisuelle verk

Artikkel 70, tidligere Artikkel 54

- Videospill eksplisitt inkludert
- Økning i støtteintensiteten
- Krav om at støtte tildeles «following a transparent selection process based on a predetermined list of cultural criteria»
- Fjernet kravet om at støtten ikke eksklusivt kan reserveres for innenlandske borgere og foretak

Bredbånd

(Artikkel 71, tidligere Artikkel 52)

- Vesentlig forenkling
- Enkelte endringer i hvilke områder hvor prosjektene kan iverksettes (kan være infrastruktur i områdene fra før)
- Ikke lenger krav om claw-back eller separate regnskaper
- Fortsatt krav om «wholesale access» (grossisttilgang), men enklere regulering
 - Krav om rimelige (fair) og ikke-diskriminerende vilkår
- 10 år grossisttilgang for aktive tjenester, levetiden for infrastrukturen

Mobilnettverk

(Artikkel 72, tidligere Artikkel 63)

- Vesentlig forenkling
- Ikke lenger krav om step change, kun krav om at det ikke må finnes mobilnettverk med samme eller bedre hastighet enn det som støttes
- Ikke lenger krav om claw-back eller separate regnskaper
- Fortsatt krav om «wholesale access» (grossisttilgang), men enklere regulering
 - Krav om rimelige (fair) og ikke-diskriminerende vilkår
- 10 år grossisttilgang for aktive tjenester, levetiden for infrastrukturen

Backhaul networks

(Artikkel 74, tidligere Artikkel 52)

- Samme regulering som for bredbånd og mobilnettverk

Sports- og multifunksjonsinfrastruktur

(Artikkel 77, tidligere Artikkel 55)

- Ingen begrensning på prosjektets størrelse lenger, cappet på MEUR 33 i støtte
- Mulig med 100 % støtteintensitet for investeringsstøtte basert på «simplified funding gap»
- Driftsstøtte kost pluss rimelig fortjeneste
- Ikke krav om tildeling av konsesjoner

Lokal infrastruktur

(Artikkel 78, tidligere Artikkel 56)

- Ikke krav om tildeling av konsesjoner
- Støtteintensitet på inntil 100 % av investeringskostnadene basert på «simplified funding gap»

Lufthavner

(Artikkel 79, tidligere Artikkel 56a)

- Enklere å støtte flere mindre flyplasser
- Endring i hvor langt unna disse kan ligge andre flyplasser (catchment area foreslått økt)

Havner

(Artikkel 80, tidligere Artikkel 56b)

- Ikke lenger krav om tildeling av konsesjon
- Presisert hvilke aktiviteter som ikke kan motta støtte under denne bestemmelsen
 - Infrastruktur til fossilt drivstoff
 - Infrastruktur til annet mer miljøvennlig drivstoff (med noen unntak)
 - Dedikert infrastruktur
 - Aktiviteter ikke knyttet til havnevirksomhet (industriaktivitet)

A wide-angle photograph of a skier in a yellow jacket and black gear descending a steep, snow-covered mountain slope. The skier is positioned in the lower right quadrant, leaving a trail of snow behind them. The background features a vast, rugged mountain range under a clear blue sky with a bright sun in the upper center, creating a lens flare effect. The overall scene is bright and high-contrast.

©CMS Kluge

**Takk for
oppmerksomheten!**